

Смірнова І.В.

кандидат економічних наук, доцент

Бартось О.В.

аспірант

Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

ЕКОНОМІКА СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Сталий розвиток та проблеми, пов'язані із його забезпеченням, зважаючи на багатоаспектність та складність категорії, її вплив на розвиток ринку залишається актуальною темою дослідження вже багато років. З огляду на ситуацію, яка склалася у світі, загалом, та Україні, зокрема, з'являється необхідність зміни принципів та пріоритетів розвитку як окремого сектора економіки, так і всієї держави. В якості основи нової політики розвитку необхідно покласти принципи, які б забезпечували взаємодію людини і природи, підтримували достатній рівень економічних вигод, зважаючи при цьому на обмеженість ресурсів та регенеративні можливості довкілля.

Як вірно зазначає Швиданенко О.А., поняття «розвиток» досліджувалося з давніх часів, зокрема давньогрецькими філософами та мислителями. Одне із сучасних трактувань підкреслює, що розвиток характеризує іманентну людині потребу до створення нових форм буття (свідомості), вказана потреба реалізується людиною як суб'єктом мислєдїяльності, що має фундаментальні цілі і розгортається у варіативному процесі через різноманітні історичні типи і форми з їх просторовими масштабами і часовими режимами [3, с. 70].

Сьогодні акцент досліджень зміщується у бік сталого розвитку, концепція якого має довгу історію становлення. Так, на думку Тодорюк С.І., перші згадки про сталий розвиток відображалися ще у наукових працях В.І. Вернадського про ноосферу (початок минулого сторіччя), а також декларації першої конференції ООН з навколишнього середовища (Стокгольм, 1972 р.), де описувався зв'язок економічного і соціального розвитку з проблемами навколишнього середовища. У наукових доповідях Римського клубу (1972 р.) зароджуються, формулюються ідеї переходу цивілізації до стану «глобальної динамічної рівноваги».

Наступними кроком у впровадженні концепції сталого розвитку став звіт Всесвітньої комісії ООН з навколишнього середовища і розвитку в 1987 р. Згодом були: конференція ООН з проблем навколишнього середовища і розвитку в Ріо-де-Жанейро (1992 р.), Глобальна конференція зі сталого розвитку малих острівних країн, що розвиваються (Бриджтаун, 1994 р.), зустріч на вищому рівні «Планета Земля» +5 у Нью-Йорку (1997 р.), Всесвітнього саміту з питань сталого розвитку в Йоганнесбурзі (2002 р.). Маврикійська стратегія з подальшого впровадження Програми дій по забезпеченню сталого розвитку малих острівних країн, що розвиваються (Маврикія, 2005 р.), рамкова конвенція про охорону та сталий розвиток Карпат (2008 р.), 15-та щорічна Міжнародна конференція

дослідження сталого розвитку в Утрехті (Нідерланди, червень 2009 р.), 18-та сесія Комісії зі сталого розвитку в Нью-Йорку (травень 2011 р.), конференція ООН зі сталого розвитку (UNCSD) 2012, також відома як Ріо+20, у Нью-Йорку (травень 2011 р.), були подальшими кроками, які, з одного боку, засвідчували актуальність проблематики, а з іншого – сприяли розвитку даної категорії та заходів щодо її реалізації [2].

Сьогодні існують різні підходи до визначення категорії сталого розвитку. В цілому, категорію «стійкий розвиток» можна відобразити як антикризовий, невпинний, стабільний процес, що має на меті підвищення економічної ефективності діяльності підприємства з одночасним зростанням рівня відповідальності перед партнерами та клієнтами, а також сформованими заходами щодо збереження довкілля та покращення якості життя нинішнього та майбутнього покоління. Головною характеристикою сталого розвитку є можливість контролю усіх процесів на основі використання системного підходу і сучасних інформаційних технологій.

За загальноприйнятим підходом, сталий розвиток підприємства забезпечується за рахунок поєднання та збалансування трьох складових діяльності кожного суб'єкта: соціальної, економічної та екологічної.

Впровадження сталого розвитку суб'єктом господарювання можливе за допомогою реалізації планових дій, що сприяють вирішенню завдань та досягнення цілей. Такі дії формують наступні етапи:

1. Створення основи управління сталим розвитком підприємства.
2. Проведення аналізу факторів впливу середовища.
3. Оцінка вагомих факторів та порівняння їх з плановими умовами розвитку.
4. Діагностика та оцінка стійкості підприємства.
5. Формування пропозиції та прийняття рішень щодо удосконалення управління сталим розвитком підприємства [1].

Отже, у сучасних умовах господарювання забезпечення сталого розвитку стає одним із основних пріоритетів. Ці обставини обумовлені тим фактом, що саме сталість діяльності надає цілий ряд переваг, основними серед яких є підвищення рівня соціальної відповідальності та організаційного управління, інноваційність у виробничих та управлінських процесах, нові можливості та зростання інвестиційної привабливості, мінімізація ризиків та скорочення витрат, а також створення сприятливих умов для розвитку за рахунок раціонального розподілу і використання ресурсів.

Література:

1. Лазоренко Т.В. Сталий розвиток як основа економічного зростання підприємства. URL : <http://surl.li/mwvuyi>.
2. Тодорюк С.І. «Сталий розвиток» як економічна категорія. URL: <http://surl.li/mwtar>.
3. Швиданенко О. А. Глобальна конкурентоспроможність: теоретичні та прикладні аспекти. К. : КНЕУ, 2007. 307с.